

Overlæge Robert Skov
Statens Serum institut
Artillerivej 5
2300 Copenhagen S

rsk@ssi.dk

GENERALDIREKTØREN

DR Byen
Emil Holms Kanal 20
DK-0999 København C
T +45 3520 3040
www.dr.dk

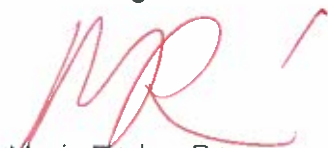
Maria Rørbye Rønn
D +45 3520 3628
E mrr@dr.dk
19.05.2014

Kære Robert Skov,

Du har den 14. marts og efterfølgende klaget over magasinet Kontant på DR1 den 18. februar. Lytternes og seernes redaktør har behandlet sagen og lavet en indstilling til min afgørelse.

Jeg fremsender hermed indstillingen, hvis konklusion jeg har valgt at følge.

Med venlig hilsen

Maria Rørbye Rønn

Generaldirektør

Kopi: Journalen

Redaktør Lisbeth Kølster

Redaktionschef Niels Hagen Rasmussen

Jurachef Peter Skov

Etikchef Inger Bach

Indstilling fra lytternes og seernes redaktør

Klage over "Kontant: Farlig kolismitte i kylling", bragt 18. februar 2014 på DR1

En Kontant-udsendelse d. 18. februar omhandlede forekomsten af multiresistente såkaldte ESBL-bakterier i kyllingekød.

Overlæge Robert Skov fra Statens Serum Institut (SSI) var under researchen til udsendelsen blevet kontaktet gentagne gange af redaktionen. Udover at besvare spørgsmål bidrag Skov med at henvise til relevante rapporter, artikler, præsentationer mv.

Forløbet førte til en uenighed med redaktionen om, hvordan man bedst kan beskrive sammenhængen mellem ESBL-producerende bakterier i kyllingekød og de bakterier, mennesker smittes med. Robert Skov medvirkede ikke – og var ikke citeret – i udsendelsen.

Uenigheden fik den 14. marts SSI til at rette henvendelse til først etikchef Inger Bach og senere lytternes og seernes redaktør. Under overskriften "*Kontant tegnede et forkert billede af ESBL-risiko ved kyllingekød,*" skrev SSI bl.a.:

"ESBL-producerende bakterier er et stigende og bekymrende problem. Men selv om der findes ESBL-producerende bakterier i meget kyllingekød, som det blev vist i Kontant den 18. februar 2014, så findes der ikke en direkte sammenhæng mellem kyllingekød og størstedelen af de tilfælde af ESBL-smitte, der findes hos mennesker.

Den type ESBL-producerende bakterier, der typisk findes i kyllingekød er nemlig kun den samme som findes i under 5 pct. af de smittede mennesker. Denne andel er vurderet ud fra de seneste tal for smittede mennesker.

Dette var journalisterne på Kontant gentagne gange blevet orienteret om via telefonsamtaler med overlæge Robert Skov, Statens Serum Institut, men det fremgik ikke af udsendelsen.

Det medtages derimod i den netnyhed, som lægges på [dr.dk](http://www.dr.dk) den 18.2 <http://www.dr.dk/Nyheder/Indland/2014/02/18/172603.htm> hvor Robert Skov citeres .....".

Videre hed det:

"Set fra Statens Serum Instituts side er det yderst uheldigt, at Kontant i udsendelsen udelukker at gøre opmærksom på, at der kun i meget få tilfælde kan ses en direkte sammenhæng mellem den type ESBL-producerende bakterier, der findes i kyllingekød og dem, der findes hos mennesker, mens man hos størstedelen af de smittede mennesker må formode, at de er smittet af en af de andre mulige smitteveje. Dermed mener Statens Serum Institut, at seeren bliver udsat for et helt forkert billede af omfanget af risikoen ved at spise kyllingekød."

Redaktionen havde en helt anden opfattelse af forløbet. Man henviser til, at udsendelsen gav et afbalanceret billede, der støttes af førende fødevarerforskere og de seneste rapporter på området. Om SSI og Robert Skov tilføjer redaktøren i en mail af 3. april:

"Vi gjorde os de ihærdigste bestræbelser på at få ham med – alternativt en anden fra SSI – omkring de humane infektioner, som SSI indsamler data for."

Som sagt medvirkede Robert Skov ikke i udsendelsen. Han afviser selv at være blevet opfordret hertil. Han citeres dog som nævnt i en artikel på dr.dk samme dag. Her hedder det:

"National overvågning på vej

Hos Statens Serum Institut, der forebygger og bekæmper smitsomme sygdomme, er man også bekymret over ESBL. Derfor igangsætter instituttet en præcis overvågning af smittede, som begynder i 2014.

- Patienter kan stadig behandles, men vi er bekymrede for, at bakterierne også bliver resistente overfor det sidste antibiotika, vi har mod ESBL, siger Robert Skov, der er overlæge og områdechef i afdeling for Mikrobiologi og Infektionskontrol ved Statens Serum Institut. Han slår fast, at ESBL har mange andre smittekilder end kylling.

- Langt det meste af det ESBL, vi ser hos mennesker i Danmark, får vi ved spredning fra andre mennesker eller på rejser i udlandet - specielt Indien, Pakistan og Asien. Det er en mindre del, som stammer fra fødevarer, forklarer Robert Skov."

Jeg har nu gennemgået sagen og afleverer hermed min indstilling:

Der foreligger ikke et formelt klagesvar fra redaktionen, som der normalt gør i sådanne klagesager. Ansvar for påhviler mig som lytter- og seerredaktør, da jeg valgte at påbegynde sagsbehandlingen med det udgangspunkt, at SSI anså yderligere henvendelser til redaktionen for formålsløse.

Under behandlingen af SSI-klagen er indhentet kommentarer – telefonisk og pr. mail - fra redaktionen og fra Robert Skov. Der er tale om to meget forskellige udlægninger af forløbet omkring udsendelsen samt en uenighed om, hvorvidt udsendelsen tegnede et dækkende billede af problemet.

Robert Skov mener, at udsendelsen fejlagtigt gav det indtryk, at der var en klar og dokumenteret sammenhæng mellem ESBL i det kyllingekød, der kan købes i butikkerne og den ESBL-smitte, der gør danske patienter syge. Redaktionen henviser derimod til, at udsendelsen samlet gav et af balanceret billede og at ESBL fra kyllinger er en hovedkilde til ESBL-smitte for mennesker om end smittevejene kan være komplekse. Samtidig oplyser redaktionen som nævnt, at man flere gange forgæves havde bedt Robert Skov eller en anden fra SSI om at medvirke omkring denne problematik.

Det er desværre ikke muligt – ud fra det foreliggende – at konkludere entydigt omkring forløbet forud for udsendelsen. Der er tale om et langt forløb med flere faser og en række mailvekslinger og telefonsamtaler. Det komplicerer yderligere sagen, at der er henvisninger til faglige artikler og rapporter, som kun vanskeligt kan forstås uden grundig indsigt i forskningsområdet.

Spørgsmålet om, hvorvidt udsendelsen giver et retvisende billede, er ligeledes svært at besvare. Udsendelsens gengivelse støttes i store træk af flere danske og internationale forskere. Imidlertid mener andre – herunder den i sagen helt centrale overlæge på SSI - altså, at det er et misvisende billede og henviser til nyere forskning på området.

Det kan være ganske vanskeligt at omsætte et så komplekst område - med stor videnskabelig usikkerhed om de præcise smitteveje og de forskellige ESBL-typer - i en klar formidling i et program som Kontant. I det konkrete tilfælde er der ingen tvivl om, at programmet fokuserede på et stort og væsentligt problem, som i udsendelsen blev belyst ved en række relevante medvirkende.

Det væsentligste i den efterfølgende uenighed er, hvorvidt det var en væsentlig udeladelse ikke at gengive (hvis ikke i interviewform så i et citat) vurderingen fra den for sagen centrale overlæge på SSI.

Hensynet til en saglig dækning taler for, at Robert Skovs vurdering burde med. I betragtning af den store bekymring, som udsendelsens budskab må give anledning til hos forbrugerne, var der god grund til at også at nævne overlæge Robert Skovs vurdering – sådan som den bl.a. var omtalt i den nævnte web-artikel.

Konklusion og sammenfatning

Kontants dækning af den væsentlige problematik omkring ESBL-producerende bakterier hos kyllinger og mennesker, har efterfølgende ført til en klage fra Statens Serum Institut (SSI). Der er uenighed omkring forløbet op til udsendelsen, som SSI ikke medvirkede i. Denne uenighed har ikke kunnet afklares i denne klagehandling. Tilbage står imidlertid, at det er relevant at informere om SSI's vurdering af de store problemer omkring ESBL – herunder især at Robert Skov som den ansvarlige overlæge på området mener, at udsendelsen gav et overdrevent billede af risikoen ved at spise kyllingekød. Robert Skov henviser her til, at der kun i meget få tilfælde kan ses en direkte sammenhæng mellem den type ESBL-producerende bakterier, der findes i kyllingekød og dem, der findes hos mennesker.

Jeg vil derfor anbefale, at denne vurdering fra Robert Skov gengives således i Kontants opsamlingsudsendelse inden sommerferien.

Jacob Møllerup, den 2. maj 2014

